

חשיבה יצירתית במחול- מסמך מונגש

מהי חשיבה יצירתית? <https://padlet.com/dancecloud/padlet-xi1rz2q4n67wrrst>

"חשיבה יצירתית" היא היכולת לחשוב על נושאים מוכרים בדרכים חדשות, להציע הסברים או פתרונות חלופיים, לייצר הקשרים חדשים בין תחומי ידע שונים, ולהפיק תוצרים מקוריים, רלוונטיים ובעלי ערך.

(מתוך: מסמך דמות הבוגר - חשיבה יצירתית, משרד החינוך)

<https://drive.google.com/file/d/1sNIYsnanrVqwmRurvWxgkGTV9tt3bA16/view?usp=sharing>

חשיבה יצירתית בלמידה:

חשיבה יצירתית ידועה כאוסף של מיומנויות שניתן לפתח אצל הלומדים הנדרשים למצוא דרכים להתמודד עם אתגרים, לפתור בעיות, לסגל לעצמם מכוונות ומוטיבציה להתמודדות עם אתגרים בכוחות עצמם. אימוץ הרגלים של חשיבה יצירתית חשוב לא רק כדרך ללמידה של חומר חדש או מענה לצורך לימודי אלא גם כדרך לביטוי עצמי אינדיבידואלי ולפיתוח מיומנויות רגשיות חברתיות הנחוצות לבוגר במציאות היומיומית לאורך כל חייו.

איך מעריכים חשיבה יצירתית?

על מנת לקדם את החשיבה היצירתית שמקנה ללומד יכולת להשתמש בה ולבקר את תוצריו לא רק בלמידה אלא גם "בעולם האמיתי" בהמשך חייו, ניתן לזמן מחוונים המיועדים להערכה עצמית, הערכת עמיתים וכדומה המבוססים בין היתר על הפריזמות הבאות:

פריזמת ארבעת התנאים של אנדרסון וקינג (King & Anderson, 2002)

1. הוא חדש למבנה החברתי בו הוא הוצג (יחיד, קבוצה, ארגון, סקטור, מדינה)
2. מכון ליצירת תועלת ממשית - כלכלית, צמיחה, שביעות רצון וכדומה
3. תוצאה של פעולה מכוונת - לא של שינוי שגרתי מקרי
4. יישומי - בר שימוש

פריזמה המצאתית

הערכת החשיבה היצירתית ביחס למידת האמצאתיות שלה, בהתאמה לחמש רמות:
רמה 1 - פתרון נראה (גלוי): הרעיון מובן מאליו ויוצר שיפור המבוסס על ידע מוכר בתחום.
רמה 2 - שיפור מצומצם: הרעיון אינו מובן מאליו ויוצר שיפור קטן המבוסס על ידע מאותו התחום.
רמה 3 - שיפור משמעותי: הרעיון יוצר שיפור גדול המבוסס על עולמות ידע מתחומים אחרים.
רמה 4 - פרדיגמה חדשה: הרעיון יוצר שינוי רדיקאלי המבוסס על עקרונות חדשים.
רמה 5 - המצאה: הרעיון מבוסס על תגלית או חדשנות ברמות 2,3, או 4 בעולם המיושמות לראשונה.

פריזמת הייחודיות

הערכת החשיבה היצירתית ביחס למידת הייחודיות שלה בהתאמה לארבע הרמות שלהלן:
רמה 1 — הרעיון מעניק ערך מוסף.
רמה 2 — הרעיון נדיר/ יוצא דופן.

רמה 3 — הרעיון קשה לחיקוי.
רמה 4 — הרעיון אינו בר-החלפה באחר.

איך נעריך חשיבה יצירתית במחול?

לפניכם מחוון להערכת מידת פיתוח היצירתיות בחומרי הוראה בהתאם לדמות הבוגר.ת:

https://meyda.education.gov.il/files/Mazkirut_Pedagogit/MafmarMahol/HashivaYeziratit/mechvan.pdf

משימה: בחרו בשלב הגיל המתאים. בחרו אחד ממערכי השיעור, דרגו וכתבו לעצמכם. את מידת פיתוח החשיבה היצירתית בו לפי המחוון. לאחר מכן המשיכו בלומדה.

כיצד נשדרג את מידת פיתוח היצירתיות?

חשיבה יצירתית היא לא רק היכולת לדמיין. היא כרוכה במיומנויות מפורשות שכל אחת מהן מהווה חלק מלומד יצירתי.

סקרנות ומקוריות

<https://brancoweiss.org.il/article/%D7%A9%D7%A9%D7%AA-%D7%9B%D7%95%D7%91%D7%A2%D7%99-%D7%94%D7%97%D7%A9%D7%99%D7%91%D7%94-%D7%9E%D7%90%D7%9E%D7%A8-%D7%9E%D7%91%D7%95%D7%90/>

לשאל שאלות ולחקור כיוונים חדשים ולא צפויים
לחפש פתרונות בכיוונים לא צפויים

גמישות מחשבתית

לדמיין מצבים או רעיונות מופשטים

לחשוב מחוץ לתבניות מקובעות ולבחון הסברים ותופעות ממספר נקודות מבט
להציע דרכים מרובות וחדשניות לתיאור הבעיה ולפתרונה

תעוזה והתמדה

להגן על רעיונות גם אל מול לחצים (לחץ חברתי, לחץ מצד מקורות סמכות) ומוסכמות.
להתמודד עם עמימות, אי וודאות, אתגרים ותסכול לאורך זמן
להעז לנסות דברים חדשים, ללמוד דברים חדשים ולא להירתע מכישלונות

יצירת הקשרים חדשים

לזהות קשרים ו/או חיבורים חדשים (בין רעיונות, בין פעולה ותוצאה, בין עולמות תוכן ותחומי ידע ועוד)
להשתמש בידע קיים בהקשרים חדשים ולמזג בין רעיונות ופריטי מידע (ממקורות, תחומי ידע וסוגים שונים) ליצירת ידע חדש

יישום

לפתור עמימות, להפיק תובנות, להסיק מסקנות אופרטיביות ולתרגמן לפעולות קונקרטיות ו/או לתוצרים

נאסף ונסכם:

כעת נחזור למערך השיעור אותו הערכנו בתחילת הלמידה.

1. שדרגו את מערך השיעור כך שתעלה רמת החשיבה היצירתית בתהליך ההוראה והלמידה.
2. ענו על השאלון בו תוכלו לציין את רמות החשיבה היצירתית במערכי השיעור וגם להעלות את המערך החדש.

<https://forms.gle/TWFjWmUC5CRSzNfG8>